

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.16.07.2021

Remziye TOSUN
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de 2020 yılının Mart ayından itibaren korona virüs vakalarının görülmesinin ardından cezaevlerinde bir dizi tedbir alınmıştır. 28 Haziran 2021 tarihinde Ceza ve Tevkifevleri (CTE) Genel Müdürlüğü, 369 ceza infaz kurumundan 59'unda pozitif vaka bulunduğunu, Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından yapılan bildirimlere göre ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulardan toplam Kovid-19 vaka sayısı 372 olduğunu açıklamıştır. Ayrıca 14 Mart 2020 tarihinden bu yana Kovid-19'a yakalanan ve yaşamını yitiren mahpus sayısının 38 olduğu ve 12 mahpusun Kovid-19 virüsüne bağlı olarak ceza infaz kurumundan tahliye edildikten sonra yaşamını yitirdiği açıklanmıştır.

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST), İnsan Hakları Derneği (İHD) gibi sivil toplum kuruluşları pandemi sürecinde çok ciddi insan hakları ihlal başvuruları alındığını, cezaevlerine izleme heyetlerinin girmemesinin kapatılma durumunu çok fazla attırdığını belirtmiştir. Ayrıca cezaevlerinde maske, eldiven ve temizlik malzemeleri parayla satıldığı, cezaevleri yemeklerinin yetersiz olduğu ve bazı koşullardaki doluluk oranı limitin çok üzerinde olduğu açıklanmıştır.

Mahpusların avukatlarıyla veya aileleriyle görüşmelerinde pandemi tedbirleri nedeniyle engellenmiş, Kovid-19'un yayılmasını engellemek amacıyla mahpusların sosyokültürel hakları olan spor hakları, kütüphaneye çıkma hakları gibi temel hakları ellerinden alınmıştır. Son olarak 20 Temmuz Kurban Bayramının görüşlerin yapılmayacağı bilgisi mahpus yakınları tarafından tepkiyle karşılanmıştır.

48293

Sivil toplum kuruluşlarına göre Covid-19 nedeniyle ülke genelinde cezaevlerinde başlayan yasaklar, mahpusları tecrit koşullarına mahkûm etmiştir. Bununla birlikte süreci takip eden aktivistler, hasta mahpusların tedavilerinin aksadığını ve pandemi sürecinin şeffaf bir şekilde yönetilmediğini belirtmiştir. İHD'nin yaptığı açıklamaya göre, çeşitli gerekçelerle hasta mahpusların tahliyelerinin engellendiğini, bu gerekçelerden en belirginiyse Adli Tıp Kurumu'nun (ATK) kronik hastalık teşhisi koyarak, 'cezaevinde kalabilir' raporu vermesidir. Bununla birlikte birçok mahpusun 'cezaevinde kalamaz' raporuna rağmen tahliye edilmemektedir. Ayrıca ağırlaştırılmış müebbet hükümlülerine cezaya ara verilemeyeceği için infaz savcılıklarının engeline takılmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Haziran ayı itibariyle açıklanan normalleşme ve Kovid-19 tedbirlerinin azaltılmasına karşılık cezaevlerinde normalleşme sürecine girilmemesinin gerekçesi nedir?
- 2- Normalleşme sürecinin cezaevlerinde uygulanmaması, ATK'nın ağır hasta mahpuslara 'cezaevinde kalabilir' raporu vermesi, ceza içinde ceza verilerek hak ihlallerin artması, mahpusların hastalıklarının ağırlaşmasına sebep olmakta ve yaşamlarını tehlikeye atmaktadır. Ağır hasta mahpusların tahliye edilmemesinin gerekçesi nedir? Bakanlığınızın ihlallerin ortada kaldırılmasına yönelik girişimleri nelerdir?
- 3- Temmuz ayı itibariyle Kovid-19'dan kaynaklı ölüm vakalarının sayısı kaçtır?
- 4- Sivil Toplum Kuruluşlarının pandemi sürecinin şeffaf ilerlemediğine dönük beyanlarına karşılık Bakanlığınızın herhangi bir çalışması olacak mıdır?
- 5- Kovid-19 tedbirlerinin mahpusların temel haklarından mahrum bıraktığı ve tecrit altına aldığı konusuna dair Bakanlığınızın girişimi olacak mıdır?
- 6- 20 Temmuz Kurban Bayramı'nda cezaevi görüşlerinin yapılmamasının gerekçesi nedir?
- 7- CİSST, İHD gibi kurumların verilerine, beyanlarına göre mahpuslara yapılan kötü muamele, temizlik malzemelerinin verilmemesi, sağlık hakkına erişimin yeterli olmaması, Kovid-19 tedbirlerinin tecrite yol açması gibi ciddi insan hakları ihlalleri mevcuttur. Bu durumu engellemeye yönelik Bakanlığınızın önlemleri nelerdir?